

დავაბო, თქვენი დღეისასწავლი გარდაიცვალა!

ბორჯომი

2 მარტი
ხუთშაბათი
2023 წელი
№10 (9272)

რაიონის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი გამოდის 1931 წლის 20 ივლისიდან

ფასი 40-მთხრი

სათხილამურო ფედაციის პრეზიდენტი გაუჩინა

- დიდი შთაბეჭდილების ქვეშ ვარ. ეს ადასტურებს, რომ არა მხოლოდ ცენტრალურ ევროპაში, არამედ საქართველოშიც შეიძლება მოეწყოს ასეთი შესანიშნავი ტურნორი, - განაცხადა საერთაშორისო სათხილამურო ფედერაციის პრეზიდენტი, **იოჰან ელიაში**, რითაც ბაკურიანის მსოფლიო ჩემპიონატი, მისი მომზადების დონე და საორგანიზაციო კომიტეტის მიერ განხორციელებული მუშაობა შეაფასა.

იოჰან ელიაში ბაკურიანს ეწვია, სადაც ფრისტილი, სნოუბორდსა და ფრისკინი მსოფლიო ჩემპიონატის მიმდინარეობას დაესწრო. მან დაათვალიერა ინფრასტრუქტურა, რომელიც საქართველოს მთავრობამ სპეციალურად ჩემპიონატისთვის ააშენა.

თქვენ გაქვთ შესანიშნავი მთები, რომლებიც ხელს გინეობენ და ვფიქრობ, რომ ამ მთებს დიდი პოტენციალი აქვთ ზაფხულის თვეებსა და სეზონის დასაწყისში, რადგან ამ პერიოდში ადამიანებს სხვა ნახევარსფეროში გამგზავრება უწევთ სავარაუდოდ. საქართველო უფრო ახლოსაა სათხილამურო ტრასები და თოვლის ხარისხი ფანტასტიკურია, ამიტომ ვხედავ აქ დიდ პოტენციალს. ცხადია, ჩვენ შეგვიძლია

დავბრუნდეთ და მეტი ღონისძიება გავაკეთოთ მსოფლიო ჩემპიონატის ტურნორის ფარგლებში. ეს შესანიშნავი პარია ქვეყნისთვის და, ზოგადად, ტურნიზმის პოპულარიზაციისთვის და ამით შეიძლება შეიქმნას ახალი სამუშაო ადგილები, - განაცხადა ელიაში.

იოჰან ელიაში ჩემპიონატის ინფრასტრუქტურა დაათვალიერებდა ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის მოადგილემ, **მარიამ ქვრივიშვილმა** და მთის ტრასების სააგენტოს დირექტორმა **ირაკლი ბურჭულაძემ**.

შეგახსენებთ, რომ ბაკურიან 2023-ის ღონისძიება საერთაშორისო სათხილამურო ფედერაციის (FIS) ცენტრალურ ტრასებზე, რომელშიც 42 ქვეყნის 700-მდე სპორტსმენი ასპარეზობს. მსოფლიო ჩემპიონატზე 7 სახეობაში 30 შეჯიბრი გაიმართება ჩემპიონატი საქართველოს მთავრობის მხარდაჭერით ტარდება, ორგანიზატორი კი - მთის ტრასების სააგენტო და საქართველოს სათხილამურო ფედერაცია.

საერთაშორისო სათხილამურო ფედერაციის პრეზიდენტი **იოჰან ელიაში** მიიღო საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა **ირაკლი ლარიაშვილმა** და ესაუბრა მსოფლიო ჩემპიონატის მიმდინარეობისა და სამომავლო გეგმებზე.

ბაკურიანის ფრისტილის, სნოუბორდსა და ფრისკინის მსოფლიო ჩემპიონატის ფარგლებში, კომპანია „დოპელმაიერის“ ორგანიზებითა და მთის ტრასების სააგენტოს (MTA) ჩართულობით, საქართველოს 7 ქვეყნის სათხილამურო კურორტების 40-მდე წარმომადგენელი ესტუმრა.

- ძალიან ვამაყობთ, რომ დღეს აქ, ბაკურიანში ვიმყოფებით და საქართველოს ამ დიდი მიღწევის თანამონაწილეები ვართ. საერთაშორისო სათხილამურო ფედერაციის ძალიან მნიშვნელოვანი ღონისძიება ტარდება აქ და მინდა ეს საქართველოს მივულოცო, - თქვა კომპანია „დოპელმაიერის“ აღმასრულებელმა დირექტორმა **ტომას ფისლერმა**.

ვიზიტი მიზნად ისახავს სტუმრები გაეცნონ და გაიზარონ ის გამოცდილება, რომელიც საქართველომ სამთო-სათხილამურო კურორტებზე ინფრასტრუქტურის განვითარების მიმართულებით ბოლო წლებში დააგროვა.

- სტუმრებმა ადგილზე დაათვალიერეს ბაკურიანის ინფრასტრუქტურა, მათ შორის,

ახალი საბაგიროები და ხელოვნური ტბის რეზერვუარები. მათი მხრიდან საკმაოდ მაღალი შეფასება დავიმსახურეთ. უნდა აღინიშნოს, რომ უკლებლივ ყველა სტუმარმა გაოცება ვერ დაძალა, როგორ შეეძლო ასეთ მოკლე ვადებში ბაკურიანში მაღალი დონის ინფრასტრუქტურის მოწყობა და ასეთი მაღალი დონის საერთაშორისო ტურნორის მასშტაბობა, - აღნიშნა MTA-ს დირექტორმა, **ირაკლი ბურჭულაძემ**.

ყაზახეთის კურორტ „შიმბულაკის“ დირექტორის, **რინატ აბდრასმანოვის** განცხადებით, ის ბაკურიანს 2021 წელს სტუმრობდა, თუმცა, ამ მცირე პერიოდში ბაკურიანში ჩასულს, კურორტზე უამრავი სახელე დახვდა.

- აქ უკვე მეორედ ვარ და გაცხებულ ვარ იმით, თუ როგორ არის მომზადებული ბაკურიანი მსოფლიო ჩემპიონატისთვის. პირველად 2021-ში ჩამოვედი და არაფერი იყო, ამჯერად კი კარგად ვხედავთ, ყველაფერი როგორ ორგანიზებული და კეთილმოწყობილია იმედი მაქვს, ყველა ქვეყანა ისიამოვნებს მიმდინარე მსოფლიო ჩემპიონატით, - აღნიშნა **რინატ აბდრასმანოვმა**.

მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომა

2023 წლის 24 თებერვალს გაიმართა საკრებულოს სხდომა, რომელსაც უძღვებოდა საკრებულოს თავმჯდომარე **დავით ზაქარაიძე**.

დებუტატებმა ცვლილებები შეიტანეს „ბორჯომის მუნიციპალიტეტის რეგლამენტის დამტკიცების შესახებ“ ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2022 წლის 25 თებერვლის №53 დადგენილებაში.

ასევე ცვლილებები შევიდა „ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურისა და ზემდამდეველობის სამსახურის დებულების დამტკიცების შესახებ“ ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2021 წლის 17 მარტის №11 დადგენილებაში.

„ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის დებულების დამტკიცების შესახებ“ ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2018 წლის 25 აპრილის №33 დადგენილებაში და „ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის პოლიტიკურ თანამდებობის პირთა, პროფესიულ საჯარო მოხელეთა რანჟონების, სამსახურ ნუსხის და თანამდებობრივი სარგოს განსაზღვრის შესახებ“ ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2021 წლის 17 მარტის №8 დადგენილებაში.

იმსჯელეს „ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე სასულმნიფო და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში არსებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნორმატიული ფასის დადგენისა და ტერიტორიული ზონირების განსაზღვრის შესახებ“.

იტორიული ზონირების განსაზღვრის შესახებ“.

დააკმაყოფილეს მერიის მოთხოვნა ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოში არსებული უძრავი ქონების (ამბულატორიები) უზუფრუქტის უფლებით გადაცემის შესახებ.

მოისმინეს ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს გარემოს დაცვისა და აგარულ საკითხთა კომისიის თავმჯდომარის **გიორგი მარტოშვილის**, ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომისიის თავმჯდომარის **ს. თაყაიშვილის** და ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს საგონანსო-სამხეობრივო, ეკონომიკისა და ქონების მართვის კომისიის თავმჯდომარის **მ. შაველაშვილის** ანგარიშები 2022 წელს განხორციელებული მუშაობის შესახებ.

ბაკურიანში კომპანია ნაქაძის ქუჩის მიმდებარე ტერიტორიას ეწოდა ზაზა ლორიას სახელი.

განხილეს ბორჯომის მუნიციპალიტეტის სოფლებში რეგლამ, ზანაგი და კორტანეთში მდებარე გეოგრაფიული ობიექტების (ქუჩა) სახელწოდების შესახებ ცვლილებები შეიტანეს „2023 წელს შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებულ საჯარო მოსამსახურეთა რიცხოვნობის განსაზღვრის შესახებ“ ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2022 წლის 23 დეკემბრის №9-17.17223575 განკარგულებაში.

ცვლილებები შევიდა ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს გენდერული თანასწორობის სამსახურის შექმნის შესახებ ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2021 წლის 24 დეკემბრის №6-17.17213586 განკარგულებაში.

ღია წერილი გაზეთ „ბორჯომის“ ჩაქაქორს ბატონ ვალერიან ლომიძეს!

ბატონ ვალერიან! როგორც ცნობილი გახდა, ათასობით ბორჯომელთა საყვარელ, საუკუნეს მიტანებულ გაზეთ „ბორჯომს“ „კონკურენტი“ გამოუჩნდა. პირველად, რომელმაც ტენდერში გაიმარჯვა და ცდილობს, ჩვენს რაიონში ფეხი მოიკიდოს, არავითარი საფუძველი და ავტორიტეტი არ გააჩნია.

ვეტერან და დღევანდელ მოქმედ ჟურნალისტებს კარგად გვახსოვს, როცა ჩვენ საყვარელ გაზეთს არაერთი ხელმოცარული გამოცემული „შემოქმედა“, რამდენიმე ნომერი გამოუშვეს და შემდეგ „მტკვარმა ნაიო“, მათი მცდელობა (გაზეთები „რეპორტი 2“, „ჩვენი ბორჯომი“ და სხვები) კონკურენცია გაეწიათ საყოველთაოდ აღიარებული გაზეთისათვის. საბნის ბუმბუკით გასკდა და წყალნალბული კაცის მცდელობას ჰგავს, (უბრალოდ არაეთიკურია, როცა კონკურენტი ჟურნალისტი არც კი გეკითხება, ტენდერში ისე ლეზულობს მონაწილეობას).

ბევრმა ვერ შეძლო მდიდარი ტრადიციების მქონე ჩვენი გაზეთის კონკურენცია, მათ შორის ვერც პროფესიონალმა ჟურნალისტებმა და ვერც თვითმარქვია „ჟურნალისტებმა“. ასე რომ, კიდევ ერთ, თუ მეტს არა, შეტევას უნდა გაუძლოთ, თქვენი საქმე აკეთით პროფესიონალურად. თქვენზე უკეთესად არავინ იცის მუნიციპალიტეტის ავტორეტი თუ პროლეტები, მათი დაძლევის გზები, ამიტომ მოინიშნებთ, მეტი ყურადღება დაუთმეთ პროლეტებს, არ მიუერთდით ნაკლოვანებების წარმოქმნის ფაქტებს. ყოველთვის გასივადეთ, თუ რა სიმარე და გაჭირვება გამოვარდეთ, (ჩემი თავის ჩათვლით) გასული საუკუნის 90-იან წლებში: სიღუჭტორე, უმუქობა, უმუქეობა, სიცოცხე უხელფასობა, უტრანსპორტობა.

ფაქტურად, ცარიელი ხელებით ვიბრძოდით გაზეთის გადარჩენისათვის ფეხით დადიოდით ქალაქის წარმოება-დანესტეულებებში, დაბასოვლებში, ხშირად მშვირები, ღამის 10-12 საათზე მიუსულვართ სახლებში და გაზეთი გადავარჩინეთ. ამას იმიტომ ვისტენებ (რა თქმა უნდა, არავის ვამადლო), რომ შედარება არ შეიძლება განვიღო წლებთან. სამწუხაროა, რომ ახლა, როცა დაძლეულია ბევრი გაჭირვება, გამოჩნდა ადამიანი, რომელსაც მზამხარეულ სუფრასზე უნდა მილხენა ეს არა მარტო უსწობაა, არამედ ჟურნალისტისათვის შეუფერებელი ურანლისტებს უნდა ახსოვდეთ, რომ კონკრეტული დავალების შესრულებასთან ერთად ფეხული გონებით შეაფასონ ვითარება და ყველაფერი გააკეთონ გაზეთის გადასარჩენად, მოიძიონ საინტერესო მასალები, არ დათმონ პოზიციები, ამოქმედონ ყველა რეზერვი გაზეთის გადასარჩენად, რათა არ დაღალატდეს ერთგული მკითხველი.

ამ წერილში კიდევ ბევრი რამის თქმა შეიძლება, მაგრამ რაც ვთქვი, საკმარისია. ნათქვამია, მოყვარეს პირში უძრავი მტერს - ზურგს უკანო. ასე რომ, კიდევ მეტი შემართებით, როგორც ზემოთ ვთქვი, ქიალუბი ვერაფერს დაგაკლებენ, ჩემი ვალერიან კარგად ვიცი შენ შესადლებლობები, დამსახურებული ავტორიტეტი გაქვს რაიონში, ნიჭი და ორგანიზატორული უნარი არ გაკლია, რომ იტყვიან, კიდევ ვნახათ დამარცხებულ მეტოქეებს.

რაც შეეხება ჩემს დამოკიდებულებას შენდამი და გაზეთისადმი, კვლავაც ურყევა, მხარს გიჭერთ და მიუხედავად იმისა, რომ ჯანმრთელობა მალატობს, მიგულეთ თქვენს გვერდით.

გაუჭეხე შენს აღზრდილ ჟურნალისტებს ახალი გამარჯვებისაკენ!

თამარ სუსანიშვილი,
საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი.

ბიროსავში!

ბორჯომის რაიონის საზოგადოებრივი აზრის დარბაზის და მისი გამგებების სახელით სულით და გულით ვულოცავ მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრებ ყველა ქალს დედის დღეს - 3 მარტს და ქალთა საერთაშორისო დღესასწაულს - 8 მარტს. ვუსურვებთ ჯანმრთელობას, პირად და ოჯახურ ბედნიერებას, შეიღწევალობას და მშვიდობიან საქართველოს!

ზაურ ლაზარაშვილი,
რაიონის საზოგადოებრივი აზრის დარბაზის გამგებების თავმჯდომარე.

ბორჯომის მუნიციპალიტეტი ახალგაზრდებს ახალგაზრდული საბჭოს წევრების მიღებას!

- თუ შენ ხარ 16-29 წლამდე;
- იცნობ ადგილობრივი ახალგაზრდების პრობლემებს და გაქვს მათი გადაჭრის სურვილი;
- მზად ხარ, საკუთარი დრო და ენერჯია შენი მუნიციპალიტეტის განვითარებას დაუთმო;
- გაქვს მოტივაცია, ჩაერთო გადაწყვეტილების მიღების პროცესში;
- გაქვს სურვილი, გაიუმჯობესო პიროვნული-პროფესიული უნარ-ჩვევები და კომპეტენციები;
- გინდა ჩაერთო, სხვადასხვა სახის საგანმანათლებლო ტრენინგებში;
- აპლოკაციების მიღების ბოლო ვადაა 2023 წლის 21 მარტი, 18 საათი;
- დამატებითი კითხვების არსებობის შემთხვევაში დაგვიკავშირდით:
- **ღანა გიორგიძე 551 000 889, შოთა გელაშვილი 599 574 349.**
- **მისამართი წარმომადგენელი!**

გეოგრაფიული დედა და გეოგრაფიული

ნარმატეზული შვილების დედა

ამ შვიდი-რვა თვის წინ „თბილისი ბანკში“ შესულს (მან ბანკი ძველ ოფისში მდებარეობდა) ხალხმრევლობის გამო მოცდა მომიწია და პირველი სართულის ფოიეში რბილ საკაბადოზე ჩამოვვარდი. იქვე სათანო სახის, ასაკოვანი დამლაგებელი ქალბატონი ფუს-ფუსებდა. ბოლოს დაღლილი ჩემს გვერდით ჩამოვჯდა, მომესალმა და მკითხა: ახალი გაზეთი „ბორჯომი“ უკვე ჩამოვიდა თუ არაო (ხუთშაბათი დღე იყო). ძალზე მუსიკალურა, ეს ქალბატონი ჩვენი გაზეთის მუდმივი მკითხველი რომ აღმოჩნდა. მამინდი მივირედა და სახელი და გვარიც ვერ ვკითხე, მაგრამ გულში ჩვიდნე, როდისმე ჩვენი გაზეთის მკითხველებისათვის გამეცნო იგი. და, აი, დედის დღესთან დაკავშირებით ქალბატონი გამახსენდა და „თბილისი“ ბანკის ახალ ოფისში ვენვლე მას.

თუ როგორ „გამიხსნა ბედი“, როცა „მთის ხეობაში“ ჩამოსული დამსვენებელი ზაფხულში ცივი „ბორჯომის“ უზომოდ სმის გამო თირკმელებმა მიმტყუნა და სულიკო თიბილოვის პაციენტი აღმოვჩნდი. (სულიკო ექიმის ახლა ვლადიკავკაზში ცხოვრობს და ძალიან მენატრება). ჩემს პალატაში დაანჯინეს მოხუცი კაცი და რამდენიმე თვეში ის ჩემი სიმამრი გახდა, რადგან შვილი მარნა მას ხშირად ნახულობდა! „ძველ“ საავადმყოფოში 6 წლის მუშაობის შემდეგ ქალბატონი მზია რკინიგზის პალანოლოგიური საავადმყოფოში (ფაფავი) გადავიდა სამუშაოდ და 1988 წლამდე იქ მუშაობდა. მერე კი ქვეყანა დაინგრა და ყველაფერი დაიხურა და გაპარტახდა... ასევე სინანულით გაიხსენა მან ამ საავადმყოფოს დირექტორი, სულგანათლებული როინ ბოლქვაძე. ქალბატონი მზია ბუნდოვანი დედა და ბებიია, თუმცა მწუხარებაც შეხვედრია წუთისოვლად, - მერე შვილი, სამი წლის გოგონა გარდაეცვალათ: „იმან წაიღო ჩვენი სული და გული“... სამივე ქალიშვილი დაოჯახებულია. შორენას ორი შვილი ჰყავს (იგი საბავშვო ბაღში სტუმარად მუშაობს); ინგა და თორნიკე მესხები; ნინოს შვილებია: მეშვიდეკლასელი ლიზა და მეოთხეკლასელი სანდრო მალაქელიძეები. ნანუკა ფარმაცევტია, მას ერთი შვილი ჰყავს - ოთხი წლის ნიკა.

შვილები მუშაობენ: ოჯახში დაჯექი, დაისვენეო, მაგრამ შინ ვერ ვძლებ, ვერ მალაზიაში ვმუშაობდი, ხუთი წელია, აქ დავინყე მუშაობ... რაც მთავარია, ქალბატონი მზია ჩვენი გაზეთის გამორჩეული და მუდმივი მკითხველია! გვიმრავლოს მისთანები! ვულოცავ ქალბატონ მზია ღონღაძეს დედის დღეს - 3 მარტს და ქალთა საერთაშორისო დღეს - 8 მარტს, აგრეთვე მის შვილებს: ნინოს, შორენას, ნანუკას, მათი სახით ყველა ქალს და დედას! ისარწო და იბუნდოვროს! **უპანგი ჯანგირაშვილი**

როდესაც ბუნდოვი ვარ, მინდა ცაზე დავწერო, ბუნდოვი ვარ - ადამიანებამდე მივიტანო... დედის სვალინდელი დღე შენით მე ვისწავლე გზა გულის მალამო ხარ დე... სულის საამისთვის ქმნილი თედო დედიკოს პირიმზე შვილო, გილოცავ...
- სამეგობრო შენი თვალებიდან იწყება დედი...
- შვილო... მე შენში ვხედავ ათივე მცენებას...
„მიყვარხარ შვილო - რამდენჯერ მითქვამს და მაინც მინდა გითხრა ათასჯერ“
გამრავლდი შვილო - ცაზე ვარსკვლავად! ისარ შვილო, შენი ტკივილი მე მერგოს ვეღვა! დედის სიცოცხლე ხარ - შენი... დედის თვალგარსკვლავე შვილი... გილოცავ დედი 23 უბედურეს წელს.

დედის ყველაზე ამაღლებული სიტყვები თამარ და თედო ფიციკიძეებისადმი მიძღვნილი. მათი ყოველი ნარმატეზი დედის გულს წარმოუდგენელი სინანულით ავსებს და სამყაროს ყველაზე კაშკაშა ფერებით აფერებს. ბორჯომის №1 ბავის დირექტორს ნათია გელაშვილს ამჯერად, როგორც ნარმატეზული შვილების დედას ისე ვესაუბრეთ.
თამარ ფიციკიძე სამჯერ იყო ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის სტიპენდიანტი და შვიდჯერ მოიპოვა სახელმწიფო სტიპენდია. დაამთავრა საქართველოს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ფიზიკური მედიცინა და რეაბილიტაცია. სპორტკომპლექსი „არენა“ დღეს ახალგაზრდა ექიმის სამუშაო სივრცეა.
თედო ფიციკიძე ოქროს მედალისის სერტიფიკატის მფლობელი, ზოგადი განათლების საშუალო საფეხურის პროგრამის ნარმატეზით დამთავრებისათვის - ოქროს მედალისის მფლობელია. აღნიშნულ მის ნარმატეზებს შორის ერთ-ერთია, რომელიც ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის, სამართლის მეორე კურსის სტუდენტმა მიიღო.
ახალგაზრდა ვაჟკაცი, ტირულ მინანქარზეც მუშაობს და საუცხოო ნამუშევრებსაც ქმნის და ამავე დროს თვითნასწავლი მხატვარიცაა. პროგრამა „სახელმწიფო სტიპენდია სტუდენტებს“ სტიპენდიანტია და ახლა უკვე ბორჯომელი ნარჩინებული სტუდენტების სტიპენდიის მფლობელია.
ნარმატეზულ და შრომისმოყვარე შვილებზე

მოასწრო ადამიანად ყოფნა და იყო ქვეყნისთვის შენაძენი, დედისთვის რაც ყველაზე სასიხარულოა. ვფიქრობ მათ შესანიშნავად ისწავლეს სიკეთის გამრავლება და გაყოფა, გვითხრა ქალბატონმა ნათიამ, რომელიც გულში შვილებს სიბო და სიყვარული უღვივებდა. ასე გაგრძელებულიყოს უღვივებ მრავალი წელი და ბედნიერება არ მოჰკლებოდეთ მათ ოჯახს.
დედის დღეს ვულოცავ ქალბატონ ნათიას და მასთან ერთად ყველა დედას! **იზა იანვარაშვილი**

ხელოვნება ახალგაზრდა ოჯახი მუჭბი სასიკეთო იღა და ჩანათიქბი აქთ

თორნიკე თორაღის და მისი უნიჭიერესი მეუღლის ნინოს შვილები უნდა იყოს ჩვენი გაზეთის მკითხველებს რამდენიმე წლის წინათ საინტერესო და გრცელი ინტერვიუ შევთავაზეთ. მათი ხელოვნების ლაბორატორია 2017 წლიდან გამოჩნდა სოციალურ ქსელში, რომელმაც დამთავალბებელთა და მომხმარებელთა უდიდესი მონაწილეობით დაიბასურა და დღესაც ყურადღების ცენტრშია. სწორედ საცხოვრებელი კორპუსის სხვენში ჩაეყარა საფუძველი იმ დიდ საქმეს, რომელსაც თორაღის ხელოვნების ლაბორატორია ჰქვია და რომელსაც დღეს უკვე ჩვენი ქვეყნის ფარგლებს გარეთაც ძალიან კარგად იცნობენ. კორპუსის სხვენის ერთ პატარა სივრცეში ახდენდა თორნიკე საკუთარი იდეების რეალიზებას და თან პარალელურად დისტრუბუციის მუშაობდა. ყოველ ხელფასზე კი სამუშაოდ თითო იარაღს წყვედობდა და ასე ნაწილ-ნაწილ დაიწყო მუშაობა და საკუთარ წყვილებს დღეს უკვე ინტერენტის მეშვეობით როგორც ქვეყნის მასშტაბით, ასევე მის ფარგლებს გარეთ ყიდის. საყვარელ მუღლესთან სწორედ ხელოვნებამ დააგვიზარა და ერთობლივი ძალებით ქმნა ისინი ყველაფერს გამორჩულ ნამუშევრებს. ნინო ამჟამად უცხოურ ბაზარზე მუშაობს და საკუთარ ნამუშევრებს საზღვარგარეთ, კერძოდ კი, ამერიკაში აგზავნის. თორნიკეს ცხოვრებაში შემოქმედებითი კუთხით სიხალე აქვს, რომელიც მისი პროექტის გამარჯვებას უკავშირდება პროექტ „ანარმოვე საქართველოს“ ფარგლებში. მას უამრავი სიხალე აქვს დაგეგმილი არა მარტო საკუთარი ნამუშევრების რეალიზების, არამედ, ნამოყვებულ საქმეში ბორჯომელი ახალგაზრდების აქტიურად ჩართვის კუთხითაც. თორნიკეს აღნიშნულ სიხალესთან დაკავშირებით ვთხოვეთ ჩვენთან საუბარ:

2021 წელს ბენზინ გასამართ სადგურზე მუშაობის პერიოდში შემთხვევით გავიცანი ჩვენი მომხმარებელი, ერთ-ერთი ბიზნესმენი, რომელსაც გავაცანი ჩემი იდეა და მიზნები. მან გამოიჩინა კეთილი ნება და დამიფინანსა სახელისნოს განვითარება, რის შედეგადაც ვიყიდე ახალი დაზგადან-ადგარები და გავფართოვედი. სხვენიდან ავტოფარესში გადავიცვლე. ერთწლიანი მუშაობის შემდეგ კი ჩემ მიერ დანერგილი „პროექტი“ „ანარმოვე საქართველოში“ გაიმარჯვა და გრანტის მაქსიმალური ოდენობა მოვიპოვე, რომლის საფუძველზეც გადავიხარჯე სრულიად ახალ ლოკაციაზე თორის ქუჩის 40 ნომერში. ინგლისიდან ჩამოვიტანე ახალი დანადგარები და გავხსენი ხისა და რკინის სამქრო. აღნიშნულ ლოკაციაზე განვითარე მალაზია, სადაც გაიყიდა ჩემი ნამუშევრები და მომხმარებელს საშუალება ექნება ადგილზე გაეცნოს დეტალებს და დაათვალიეროს და დაეხსროს მუშაობის პროცესს. ჩვენი მიზანია, რაც

შეიძლება ახლოს ვიყოთ მომხმარებელთან და შეველოთ მათი იდეები და სურვილები რეალობად ვაქციოთ. სანარმო მუშაობს ნებისმიერი სირთულის სამუშაოზე, თუ საყოფაცხოვრებო (ავეჯის, სუვენიერების, თუ სხვადასხვა უსარგებლო ძველი ნივთებისგან ყველაფერს გამორჩეული, უნიკალური და ერთადერთი) ხისა და რკინის ნაკეთობებზე. ეს იქნება სამუშაოზე თუ საყოფაცხოვრებო. როგორც მომხმარებლების, ასევე ჩვენი სურვილიცაა, რომ რაც შეიძლება მალე შეველოთ ჩვენი სტუდიის გახსნა, სადაც შესაძლებელი იქნება როგორც ხატვის, ასევე სახვითი ხელოვნების, ხეზე მუშაობის, ჩუქურთმის შესწავლელი ნივთების ჩამოყალიბება. ვიმედოვნებ, მალე მოგვეცეს იმის შესაძლებლობა, რომ გავახაროთ ის ბავშვები, რომლებიც ასე ელოდებიან სტუდიის გახსნას. ბევრი სასიკეთო იდეა და სურვილი მაქვს, პირველ რიგში მინდა, აქაურ ახალგაზრდებს რეკომენდებო, რაც ნამდვილი ხელოვნებაა და რაც მე მინდოდა, რომ მქონოდა. გვინდა განსხვავებული და განსაკუთრებული სწავლის მეთოდი შევთავაზოთ ჩვენს მოსწავლეებს, რომელიც გავლით გავკეთებთ ჩვენი ისტორიული ადგილების მონახულებაზე იქნება ორიენტირებული. აღნიშნული კი თავისთავად მოიცავს ისტორიული ადგილების საფუძვლიან გაცნობას, ისტორიული ძეგლების რეკონსტრუქციას და ორნამენტის გაცნობას. ასევე ღია გამოფენა-გაყიდვებს და კიდევ უამრავ საინტერესო აქტივობას. დიდი იმედი გვაქვს თანაქალაქელების აქტიურობისა და გვერდში დგომის, რათა შეველოთ აღნიშნულ ეტაპებზე გადასვლა და „თორნიკის ხელოვნების ლაბორატორიის“ უფრო მეტად განვითარება. ჩვენ ქალაქს და რაიონს ნამდვილად სჭირდება ახალი, ჯანსაღი სრულყოფილი კომპანია, რომელიც დაამზადებს როგორც ინდუსტრიულ ნაწარმს, ასევე ალზრდის ჯანსაღ თაობას.

მათადა ნაწი გელითქი

გულზე მუშაობის პერიოდში შემთხვევით გავიცანი ჩვენი მომხმარებელი, ერთ-ერთი ბიზნესმენი, რომელსაც გავაცანი ჩემი იდეა და მიზნები. მან გამოიჩინა კეთილი ნება და დამიფინანსა სახელისნოს განვითარება, რის შედეგადაც ვიყიდე ახალი დაზგადან-ადგარები და გავფართოვედი. სხვენიდან ავტოფარესში გადავიცვლე. ერთწლიანი მუშაობის შემდეგ კი ჩემ მიერ დანერგილი „პროექტი“ „ანარმოვე საქართველოში“ გაიმარჯვა და გრანტის მაქსიმალური ოდენობა მოვიპოვე, რომლის საფუძველზეც გადავიხარჯე სრულიად ახალ ლოკაციაზე თორის ქუჩის 40 ნომერში. ინგლისიდან ჩამოვიტანე ახალი დანადგარები და გავხსენი ხისა და რკინის სამქრო. აღნიშნულ ლოკაციაზე განვითარე მალაზია, სადაც გაიყიდა ჩემი ნამუშევრები და მომხმარებელს საშუალება ექნება ადგილზე გაეცნოს დეტალებს და დაათვალიეროს და დაეხსროს მუშაობის პროცესს. ჩვენი მიზანია, რაც

წინა ილია მართალი (მამაპაპა) ქართულის დედას

„ანმყო, შობილი წარსულისაგან, არის მშობელი მომავლისა“
ლევინცი

ქართულის დედაო! ბუბუ ქართულისა უწინ მამულსა უზრდიდა შვილსა; დედის ნანასთან ქვიტიანი მთისა მას უმზადებდა მომავალ გმირსა... გაქრა ის დროცა!... დიდმა ნაღველმა, კირთების ქვეშე დაჩაგრულ ბედმა სრულად მოგიკლა სიცოცხლის ძალა, თვით შენი შვილიც ჩრდილად შესცვალა. მითხარ, სადღაა მამაპაპური მხნეობა, ხმალი, მკლავი ქველური, სახელისათვის ამაყი თრთოლა, მამულის მტერთან მედგარი ბრძოლა? მას ნულარ ვტირით, რაც დამარხულა, რაც უწყალოს დროს ხელით დანთქულა; მოვიკლათ წარსულ დროებზე დარდი... ჩვენ უნდა ვსდიოთ ახლა სხვა ვარსკვლავს, ჩვენ უნდა ჩვენი ვშუთ მყოობადი, ჩვენ უნდა მივსცეთ მომავალი ხალხს... აქ არის, დედა, შენი მაღალი დანიშნულება და საღმრთო ვალი! აღზარდე შვილი, მიეც ძალა სულს, საგზლად ხმარობდე ქრისტიანს მცნებას, შთაგონებდე კაცთა სიყვარულს, მშობას, ერთობას, თავისუფლებას, - რომ სიკეთისთვის გული უთრთოდეს და მომავლისთვის ბედთანა ბრძოდეს... მენდე, მიიღებს ნერვს, შენგან დარგულს, და მოგვესწოს ნაყოფს, ვით კაცი კაცებს. დედა! ისმინე ქართულის ვედრება: ისე აღზარდე შენ შვილის სული, რომ წინ წარუძღვეს ჭეშმარიტება, უკან პრჩეს კვალი განათლებული.

ერთი დაფიქრებით!

ის იყო სამსახურიდან სახლში შევედი და... დიდი ემოციური მოხტობა სიცილი-კისკისი შემომესმა. ფანჯარაში გავიხედე და რას ვხედავ: ექიმების ბინის სკვერის პავილიონი ბავშვებთან გადავსებული. ვერ გეტყვით. ზუსტად რა ასაკის მოსწავლეები იყვნენ, დაახლოებით კი VIII-IX კლასის უფრო... ბავშვების ურთიერი და აუცილებელი ჩემთვის უცხო არაა, თუმცა ერთმა ფაქტმა კი ძალზე გამაკვირვა და გამაბრაზა კიდევ... რამ? გეტყვით, რაც ჩემი თვალთ ვიხილე და ჩემივე ყურით მოვისმინე, - თანამედროვე სლენგებით და „ბრუნდებით“ გაჯერებული „რეჩი“ და მთავარი, - მოქმედება!.. ის იყო სარეცხი ჩამოვსენი თოკიდან, რომ ერთი გოგონა გამოეყო „მანტრაბას“ და სიგარეტის ბოლებით გასწავა გზისკენ, მალე მას მეორე მწველი მიჰყვა, იქიდან კი ოთხი გოგონა შემხედრო მიმართულებით შეხვდა და მერე ერთად დაუბრუნდნენ „პავილიონს“. იქ მშვიდად გააგრძელეს სიგარეტის გაბოლბება და შეკვირვებები. ალბათ შატალოზე გაპარულები თუ იყვნენ და თვალს მოერიდნენ, სკოლის ტერიტორიიდან მოშორებით ეგულებოდათ გასართობი ადგილი.

გრძობენ მას?!.. თუ ნაკლებად ცალიათ ამისათვის?!.. და ან რა ქნას მართკუთხედ გოგმა, რომლის რეგლამენტი ორმოცწუთიანი ია?.. დღეს თითქოს სწავლა საყოველთაო აღარაა, არც „გაცდენები“ ხელისშემშლელი ფაქტორი? სულ მცირე ნაწილია ნებისმიერი კლასიდან, ვინც სწავლით ინტერესდება და სასწავლო პროცესი მისთვის დიდი სიამოვნებაა, დანარჩენი ინდიფერენტულია და ეს მდგომარეობა არც უნდათ შეცვალონ და კარგავენ ამ განუმეორებელ დროს და სხვა „აკრძალული ხილითაც“ ინტერესდებიან... მოზარდის „ცინობისადილი“ უსაზღვროა და რა გარანტიაა „მსუბუქი“ ნარკოტიკითა და დინიტრატს დაწვეთვით, შედეგი კი მასზე დამოკიდებულია!!!

მოგახსენებთ, რომ რაიონის მასშტაბით უამრავი შემთხვევაა მსგავსი ფაქტების, რაც შეუქცევად პროცესში გადაიზარდება... შევახსენებ ყველა მშობელს, მეტი ყურადღებით მიუდგინე შვილების აღზრდას, მათი დაკავებულობის მიუხედავად და სკოლასთან ერთად ჩაებნენ სასწავლო სამკუთხედში: „მშობელი-მოსწავლე-მასწავლებელი“. ნახევარი საათით მაინც დაინტერესდნენ, თუ რა მიაკეთა და რა მიაკეთა შვილებს სკოლაში და სკოლიდან. მხოლოდ სემესტრის ბოლოს ნუ დაინტერესდებიან (ზოგი) მხოლოდ ნიშნებით და არა მათი შვილის ცოდნით. წაიღონ სკოლიდან ზოგადი განათლება, რაც აუცილებელია ყველა ადამიანისთვის, თავი რომ აღმაინად იგრძნოს!.. ნუ აფლანგვინებთ თქვენს შვილებს ამ ძვირფას დროს. ნუ შეუნყობთ ხელს თქვენივე შვილების გაუცხოებას და მერე 3-4 რეპეტიტორებს ფულების ყრას (სადაც მაინც ხომ მოხვდებიან 20 ფაკულტეტიდან ერთ-ერთში.)

და, რაც მთავარია, ჩასვით ისინი „მორალურ ჩარჩოებში“, რათა არ აღმოჩნდნენ „მოტილურის ტყეობაში“, - გაკვეთილზე რომ არ უშვებენ ხელიდან შენიშვნების მიუხედავად და არ უსმენენ პედაგოგს და თითქოს წაართვის კიდევაც მასწავლებლის როლი, რაც ასე რთულია და საპატიოა.

ბარბა ვიძია, მასწავლებელი, ექიმი, პოეტა, საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი.

შვილებს მიხედეთ მამებო!

ფურნალისტი ბასო ჩუბინიძე სოციალურ ქსელში წერს, რომ ერთ-ერთ დახურულ ვებგვერდში პატარა გოგონების ისეთი პოსტები და კომენტარები წაიკითხა, რომ აქამდე მსგავსი არაფერი მოუხსენია. მისი თქმით, საქართველოში ახალი თაობა ილუბება და მშობლებს შვილების გაკონტროლებისკენ მოუწოდებს.

მინც რაზე წუნან იცით, მინც რას ითხოვენ, იცით, მინც რა აზრებს უზარებენ ერთმანეთს პატარა გოგონები? - არ იცით არ იცით ა რ ი ც ი თ! კომპარია! ვერ ვიტყვი! ვერ დავსქვინავ! ვერ გვაგაპარებ!!! შვილებს მიხედეთ! შვილები აკონტროლეთ! რამენარად დაუთმეთ ამას დრო... მე გეგონა ყველაფერი ნანახი მქონდა და ყველაფერი ნაკითხული მქონდა მაგრამ ასეთი გარყვანა?!! ასეთ ასაკში?!! რა შიშა, რა ზიანა, რა ომი, რა ბრძოლა - მორალურად გაგვანადგურებს და ვერ მიფარვართ უამრად უსასლოდ, უგმიროდ - განადგურებენ შვილებს მიხედეთ მამებო!, წერს ბასო ჩუბინიძე.

რედაქციისთვის: ერთი შეხედვით ამ „უხერხულ“ თემებზე, რომლებსაც დღეს გაეცანით, ჩვენი გაზეთიც არაერთხელ წერდა. წერდა იმ სამარცხვინო მოვლენის შესახებ, რაც ყოფილი სახელმწიფო კომისარიატის (ამჟამად გაზეთ „ბორჯომის“ რედაქციის ეზოში სდგება). თითქმის ყოველ დღე, ღამის საათებში თავს იჩინებდა, მეორე დილით კი ჩვენ გვერებს დაბინძურებული ეზოს დასუფთავება და გადასახლება ურუნების დაცლა. რედაქციის წინ არსებულ სუთსართულიანი საცხოვრებელი კორპუსის სადარბაზოებში არ შეისვლება, ისეა აქოთავიანი რედაქციის მუშაკთა და მაცხოვრებელთა არაერთი გაფრთხილება არაფინ ითვალისწინებს, არაერთხელ ღამის საათებში ძალით გაგვადგენთ მოზარდები ეზოდან. გაკვირვებულად ვართ, როგორ ძინავს მშობლებს, როცა მისი თინეჯერი შვილი ღამის 12-2 საათებში სახლში არაა. დადგა დრო, ფიქტორით მცირეწლოვანთა ასეთ ალერგისხნულ თავისუფლებზე, რომელიც თავგასულობას უფრო გაეს. სამწუხაროდ დაინგებულა შედაგოვიკის ფუქმადებული მოთხოვნა - სკოლა, ოჯახი, საზოგადოება. ამ სამიდან მოზარდისათვის აღარავის სცალია, მაშ, ვიღას ვუტოვებთ ჩვენს ბედურულ ქვეყანას?!

სტრუქტორი გახლდათ კათედრის გამგე კიზორია, ხოლო ქვაბისხვევილი ახალგაზრდა ინჟინერი ბორის მისურაძე, რომელიც დღეს საქართველოს პოლიტიკური უნივერსიტეტში სამშენებლო ფაკულტეტის საგზაო დეპარტამენტის ხიდებისა და გვირაბების მიმართულებით პროფესორია. თითქმის ყოველდღე მშენებლობების გვერდით იყო. უმადურობა იქნება პატივისცემით არ აღვნიშნოთ ინდენარმეების ზურაბ გელაშვილის, თამაზ კურტიანიძის, ნოდარ გაგნიძის და (სხვათა გულისხმობა, თანადგომა და ხიდის მშენებლობაში აქტიური დახმარების აღმოჩენა. მტრედის ხიდის“ მშენებლობასთან დაკავშირებით ისტორიის გახსენება ვთხოვეთ ბატონ ვახტანგ კაპანაძეს, რომელმაც გულიანად გაიღიმა და გვითხრა: - ხიდის მშენებლობის დამთავრებიდან სამი წლის შემდეგ, 1996 წელს კონტროლის პალატამ ძირფესვიანად შეისწავლა მშენებლობის დოკუმენტაცია და დაადგინა, რომ ხარჯთაღრიცხვით გათვალისწინებული 150 ათასი დოლარის ნაცვლად ხიდის მშენებლობაზე მხოლოდ 18 ათასი ლარი იყო დახარჯული. საკითხი კონტროლის პალატის სხდომაზე გაიტანეს და ვერაფრით დავაჯერე ჩემს სიმართლეს, რომ ხიდის ცალკეული დეტალები რაიონში მოგროვებული ჯართის და რკინის დეტალებით შევასეთ. „მტრედის ხიდის“ მშენებლობაზე უდიდესი წვლილი მიუძღვის იმდროინდელ გამგებელს და პარლამენტის ყოფილ დეპუტატს ბატონ ჯუმბერ კურტიანიძეს, რისთვისაც იმ მადლობისა და დაფასების ღირსია. ხიდის მშენებლებს ფასდაუდებელი დახმარება გაუწიეს გორის მექანიკური ინჟინერის ბორის მისურაძის (კათედრის გამგე პროფესორი გ. კიზორია, ინჟინერი ბორის მისურაძე) სიმბოლურ ფასად სწრაფად და მუშავდა პროექტი და გადაეცა ბორჯომის რაიონის გამგებებს, 1994 წლის გაზაფხულზე რიგით მესამე „მტრედის ხიდის“ მშენებლობა დაიწყო. ადგილობრივმა სამშენებლო ორგანიზაციამ „რემონტმშენა“ (დირექტორი ვახტანგ კაპანაძე). პროექტის ეკონომიურობა ხიდის სტატიკურ სქემასთან ერთად, განპირობებული იყო ფოლადი კონსტრუქციებში ადგილზე (ქ. ბორჯომში) მოპოვებული მასალების გამოყენებითაც (ვანტეხად გამოყენებული იქნა ძველი ხიდის მზიდი ბაგირები, ხოლო ჰოლონის კონსტრუქციაში ბორჯომში მოძიებული შევლერები). მიუხედავად მრავალი სირთულისა (ძირითადად ეკონომიკური და რაც შემთხვევაში ტექნიკური) რაიონის გამგებლის, ბატონ ჯუმბერ კურტიანიძის, დიდი ძალისხმევით ხიდის მშენებლობა წარმატებით დასრულდა. ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ იმ წლებში ხიდის მშენებლობა კი არა, პურის ტალღებით გაცემად ძველი ხიდებისა. 90-იანი წლების მსგავსი სირთულეები დიდი სამამულო ომის წლებშიც კი არ ახსოვთ უფროსი თაობის ადამიანებს. რაიონის ხელმძღვანელებმა პირადად ჯუმბერ კურტიანიძემ გმირობის ტოლფასი ნაბიჯი გადადგა ხიდის მშენებლობისათვის. „მტრედის ხიდის“ კონ-

„მტრედის ხიდის“ ისტორიისათვის

ამ ხილვა გავსა ხილვას ხილვას

ქალაქ ბორჯომი და ბორჯომის ხეობა თვალწარმტაცი ბუნების გარდა, გამოირჩევა შესანიშნავი ინფრასტრუქტურული და ისტორიული ნაგებობებით, რომელთა შორისაც ხიდებს განსაკუთრებული ადგილი უკავია. ისინი ქალაქის ორგანულ ნაწილს წარმოადგენენ, რადგან ბუნებრივ დაბრკოლებას, მდინარე მტკვარს, ვინორ ხეობაში განლაგებული ქალაქი ორ ნაწილად აქვს გაყოფილი და მათ მთავარ დამაკავშირებელ ფუნქციას ასრულებენ. ქალაქის სატრანსპორტო ქსელის განვითარება, მთლიანად ხეობის სატრანსპორტო ქსელის ანალოგიურია: მდინარის მარჯვენა ნაპირზე განლაგებულია ხაშური-ახალციხის სარკინიგზო ხაზი თავისი ინფრასტრუქტურული ნაგებობებით, ხოლო მარცხენაზე განლაგებულია ხაშური-ვალეს საავტომობილო გზა. აღნიშნული გარემოება მნიშვნელოვნად ართულებს ხიდების აგების შესაძლებლობას. ქალაქის განვითარების, მისი რელიეფისა და სატრანსპორტო ქსელის განლაგების სპეციფიკიდან გამომდინარე, მდინარის ორივე ნაპირის დასაკავშირებლად, ქალაქის ფარგლებში და მთლიანად ხეობაში ავტოგზისა და საფეხმავლო დანიშნულების ბევრი ხიდია აგებული, რომლებიც თავისი სქემითა და არქიტექტურული იერსახით კარგად ერწყმიან არსებულ სიტუაციას.

ერთ-ერთი მათგანი გახლავთ ენ. „მტრედის ხიდი“, რომელსაც სხვა მრავალი ნაგებობის ანალოგიურად აქვს მის მშენებლობასთან დაკავშირებული სპინტერესო ლეგენდა. იგი დაკავშირებულია საფეხმავლო კიდული ხიდის მზიდი ბაგირის მდინარის ერთი ნაპირიდან მეორე ნაპირზე გატანასთან. ლეგენდის მიხედვით ხიდის მზიდი ბაგირის მეორე ნაპირზე გადასატანად საჭირო თოკის (ან ბაგირის) ერთი ბოლო მტრედების (სავარაუდოდ საფოსტო მტრედის) დახმარებით იქნა გადატანილი. ქალაქის მოსახლეობამ მტრედებს ამაგი არ დაუკარგა და ლითონში ჩამოსხმული მათი ფიგურები ხიდის ბურჯებს მიამარგა. პირველი „მტრედის ხიდი“ 1968 წლის გაზაფხულის წყალდიდობამ დაანგრა. მის ადგილზე კი მეორედ იგივენაირი კიდული სისტემის ხიდი ააგეს, რომელიც 1993 წლამდე ემსახურა ქალაქის მოსახლეობას და რომელიც ამავე წელს მდინარემ დაანგრა. ხიდის დაანგრევამ გაართულა მისი მიმდებარე უბნების მოკლე გზით დაკავშირება. განსაკუთრებული პრიორიტეტი შეექმნათ მტკვრის მარჯვენა ნაპირზე მცხოვრებ №2 და №3 საშუალო სკოლის მოსწავლეებს.

1993-1994 წლები ეკონომიკური და პოლიტიკური თვალსაზრისით საქართველოსთვის ერთ-ერთ უმძიმეს წლებს მიეკუთვნება. ქვეყანაში განვითარებული იმდროინდელი ცნობილი პროცესების გამო ეკონომიკური სიტუაცია მკვეთრად გაუარესებული იყო ქვეყნის ყველა ქალაქში თუ დაბაში. მოსახლეობის დიდი ნაწილი შიმშილისაგან გადაარჩენისთვის იბრძოდა და ხიდის მშენებლობისათვის თითქმის არავის ეცალა.

